

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2022. december 22.*

„Előzetes döntéshozatal – Szociálpolitika – A munkavállalók biztonságának és egészségének védelme – 90/270/EGK irányelv – A 9. cikk (3) bekezdése – Képernyő előtt végzett munka – A munkavállalók szemének és látásának védelme – Különleges korrekciós eszközök – Szemüveg – Munkavállaló általi beszerzés – A költségek munkáltató általi átvállalásának részletes szabályai”

A C-392/21. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Curtea de Apel Cluj (kolozsvári ítélőtábla, Románia) a Bírósághoz 2021. június 24-én érkezett, 2021. április 12-i határozatával terjesztett elő a

TJ

és

az **Inspectoratul General pentru Imigrări**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: A. Prechal tanácselnök, M. L. Arastey Sahún (előadó), F. Biltgen, N. Wahl és J. Passer bírák,

főtanácsnok: T. Čapeta,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- TJ képviselőjében I. Kis ügyvéd,
- az Inspectoratul General pentru Imigrări képviselőjében M.-G. Crețu, C. Vasilache és S.-I. Voicu, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: román.

- a román kormány képviselőjében E. Gane, meghatalmazotti minőségben, segítője: L. Bațagoi tanácsadó,
 - az olasz kormány képviselőjében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: P. Garofoli avvocato dello Stato,
 - az Európai Bizottság képviselőjében A. Armenia és D. Recchia, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2022. július 14-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a képernyő előtt végzett munka biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeiről szóló, 1990. május 29-i 90/270/EGK tanácsi irányelv (ötödik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének értelmében) (HL 1990. L 156., 14. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 391. o.) 9. cikkének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a TJ és az Inspectoratul General pentru Imigrări (bevándorlási főfelügyelet, Románia; a továbbiakban: főfelügyelet) között a szemüvegbeszerzéssel kapcsolatos költségek megtérítése iránt TJ által benyújtott kérelem felügyelet általi elutasítása tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 89/391/EGK irányelv

- 3 A 2008. október 22-i 1137/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 2008. L 311., 1. o.; helyesbítés: HL 2010. L 276., 80. o.) módosított, a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről szóló, 1989. június 12-i 89/391/EGK tanácsi irányelv (HL 1989. L 183., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 349. o.) 16. cikke (1) bekezdésének a szövege a következő:

„A Tanács [az EUMSZ 153. cikk] alapján a Bizottság javaslatára egyedi irányelveket fogad el, többek között a mellékletben felsorolt területeken.”

A 90/270 irányelv

- 4 A 90/270 irányelv negyedik preambulumbekzdésének a szövege a következő:

„mivel a munkavállalók egészsége védelmének és biztonságának biztosításához elengedhetetlen azoknak a minimumkövetelményeknek a betartása, amelyek célja a képernyős munkaállomásokon a biztonság magasabb szintjének biztosítása”.

5 Ezen irányelv „Tárgy” című 1. cikke az (1) bekezdésében a következőket írja elő:

„Ez az irányelv, amely a 89/391/EGK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének értelmében az ötödik egyedi irányelv, megállapítja a 2. cikkben meghatározott képernyő előtt végzett munkára vonatkozó biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeket.”

6 Az említett irányelvnek „A munkavállalók szemének és látásának védelme” című 9. cikke értelmében:

„(1) A munkavállalók megfelelő szem- és látásvizsgálatra jogosultak, amelyet a szükséges képesítéssel rendelkező személy végez:

- a képernyő előtt végzett munka megkezdése előtt,
- azt követően rendszeres időközönként, és
- olyan látási problémák észlelése esetén, amelyek a képernyő előtt végzett munkának tulajdoníthatók.

(2) Amennyiben az első bekezdésben említett vizsgálat eredményei szükségessé teszik, a munkavállalók szemészeti vizsgálatra jogosultak.

(3) Amennyiben az első és második bekezdésben említett vizsgálat eredményei szükségessé teszik és ha a szokásos korrekciós eszközök nem alkalmazhatók, a munkavállalókat a végzett munkának megfelelő különleges korrekciós eszközökkel kell ellátni.

(4) Az e cikk alapján megtett intézkedések nem terhelhetik a munkavállalókat járulékos költségekkel.

(5) A munkavállalók szem- és látásvédelme a nemzeti egészségügyi ellátó rendszer részeként is megvalósulhat.”

A román jog

7 A 2017. június 28-i Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice (a közpénzekből fizetett személyi állomány illetményéről szóló 153/2017. sz. kerettörvény, *Monitorul Oficial al României*, I. rész, 2017. június 28-i 492. szám) 7. cikkének i) pontja a következőképpen szól:

„E törvény alkalmazásában:

[...]

i) »díjazásemelés«: a havi díjazás/havi illetmény olyan eleme, amelyet az alaphér, az illetmény, a vezetői juttatás meghatározott százalékában nyújtanak, a törvény által előírt feltételek mellett, a személyi állomány valamennyi csoportja számára”.

- 8 E törvény VI. melléklete II. fejezetének „A »Védelem, közrend és nemzetbiztonság« költségvetési feladatok szakmai csoportja” című 12. cikke a következőket írja elő:

„[...]

(2) A katonák, a rendőrök, a büntetés-végrehajtás különleges jogállású köztisztviselői és a polgári személyzet a munkafeltételeik függvényében a következő díjazásemelésben részesülnek:

[...]

b) nehéz munkakörülmények címén a vonatkozó munkahelyeken teljesített munkaidőnek megfelelő alapilletmény/alapbér 15%-áig terjedő díjazásemelés;

[...]

(3) A munkahelyeket, a munkakörülményeket és a feladatokat, valamint a juttatások százalékarányban kifejezett mértékét az engedélyezésre jogosult főtisztviselő rendelete határozza meg a jelen törvény szerint elfogadott rendelet rendelkezéseinek keretein belül, az arra jogosult hatóságok által kiadott, a meghatározásról szóló jelentések vagy adott esetben szakértői jelentések alapján.”

- 9 A 2006. augusztus 9-i Hotărârea Guvernului nr. 1028/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă referitoare la utilizarea echipamentelor cu ecran de vizualizare (a képernyő előtt végzett munka biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeiről szóló 1028/2006. számú kormányhatározat, *Monitorul Oficial al României*, I. rész, 2006. augusztus 18-i 710. szám) 12. cikke értelmében:

„A munkavállalók megfelelő szem- és látásvizsgálatra jogosultak, amelyet a szükséges képesítéssel rendelkező személy végez:

- a) a képernyő előtt végzett munka megkezdése előtt a munkába állás alkalmával folytatott orvosi vizsgálat során;
- b) azt követően rendszeres időközönként;
- c) vagy olyan látási problémák észlelése esetén, amelyek a képernyő előtt végzett munkának tulajdoníthatók.”

- 10 Az 1028/2006 kormányhatározat 13. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Amennyiben a 12. cikkben említett vizsgálat eredményei szükségessé teszik, a munkavállalók szemészeti vizsgálatra jogosultak.”

- 11 Az 1028/2006 kormányhatározat 14. cikkének értelmében:

„Amennyiben a 12. vagy a 13. cikkben említett vizsgálat eredményei szükségessé teszik és ha a szokásos korrekciós eszközök nem alkalmazhatók, a munkavállalókat a végzett munkának megfelelő különleges korrekciós eszközökkel kell ellátni.”

- 12 Az 1028/2006 kormányhatározat 15. cikke a következőket írja elő:
„A 12–14. cikk alapján megtett intézkedések nem terhelhetik a munkavállalókat járulékos költségekkel.”
- 13 Az 1028/2006 kormányhatározat 16. cikke a következőképpen rendelkezik:
„A munkavállalók szem- és látásvédelme a kapcsolódó költségek tekintetében a hatályos szabályozással összhangban a nemzeti egészségügyi ellátó rendszer részeként is megvalósulhat.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 14 TJ-t a főfelügyelet a Kolozs megyei (Románia) bevándorlási hivatal szolgálatában alkalmazza. Feladatainak ellátása keretében képernyő előtt végez munkát.
- 15 TJ állítása szerint a képernyő előtt végzett munka, valamint egyéb kockázati tényezők, így a „nem folyamatos, látható” fény, a természetes fény hiánya és a neuropszichológiai túlterheltség a látásának jelentős romlásához vezetett. Következésképpen a szakorvos ajánlására új szemüveget kellett volna kiváltania a látásélesség csökkenésének korrekciója érdekében.
- 16 Arra hivatkozva, hogy a román nemzeti egészségbiztosítási rendszer nem írta elő a 2629 román lej (RON, hozzávetőleg 530 euró) összeg megtérítését, amely a szemüveg, vagyis az üveg, a szemüvegkeret és a munkaerő költségei ellenértékének felelt meg, TJ a főfelügyelettől kérte ezen összeg számára való megtérítését. E kérelmet elutasították.
- 17 TJ ezt követően keresetet indított a Tribunalul Cluj (Kolozs megyei törvényszék, Románia) előtt a főfelügyelet arra való kötelezése iránt, hogy fizesse meg részére az említett összeget. E bíróság ezt a keresetet elutasította azzal az indokkal, hogy a kért megtérítés feltételei nem teljesültek, mivel az 1028/2006 kormányhatározat 14. cikke nem jogosít fel a különleges korrekciós eszközök költségeinek megtérítésére, hanem csupán az ilyen eszközzel való ellátásra, amennyiben annak használata szükségesnek bizonyul.
- 18 TJ ezen ítélettel szemben fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz, a Curtea de Apel Clujhoz (kolozsvári ítélőtábla, Románia) az említett ítélet hatályon kívül helyezését és a jogvita érdemi felülvizsgálatát kérve.
- 19 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az előtte folyamatban lévő jogvita elbírálásához szükség van a 90/270 irányelv 9. cikkének (3) bekezdésében szereplő „különleges korrekciós eszközök” fogalmának értelmezésére, amely fogalmat az irányelv nem határozza meg. E bíróság szerint az említett fogalmat úgy kell értelmezni, hogy az magában foglalja a szemüvegeket is, amennyiben azok szükségesek a munkavállaló számára, akinek a látása a munkakörülményei miatt romlott.
- 20 A kérdést előterjesztő bíróság ezenkívül arra keresi a választ, hogy az említett 9. cikk (3) bekezdésében említett különleges korrekciós eszközök a kizárólag a munkahelyen használt eszközökre utalnak-e, vagy a munkahelyen kívül használható eszközökre is vonatkozhatnak. E tekintetben az előterjesztő bíróság hajlik arra, hogy e rendelkezés alkalmazhatóságának meghatározásakor egyedül a különleges korrekciós eszköz munkahelyen való használata releváns, és nincs jelentősége annak, hogy az ilyen eszközt a munkahelyen kívül is használják-e.

- 21 A különleges korrekciós eszközökkel való ellátás módját illetően a kérdést előterjesztő bíróság azt állítja, hogy bár igaz, hogy a 90/270 irányelv csupán az ezen eszközökkel való, munkáltató általi ellátásra utal kifejezetten, hasonló eredmény lenne elérhető azáltal is, ha a munkáltató megtérítené a munkavállaló számára az ilyen eszköz beszerzésének költségét. Az ilyen megoldás emellett azzal az előnnyel járna, hogy lehetővé tenné a munkavállaló számára, hogy kellő időben megtegye a látásának korrekciójához szükséges intézkedéseket.
- 22 Végül az említett bíróságban felmerül a kérdés, hogy azon munkavállalók különleges korrekciós eszközökkel való ellátására irányuló kötelezettség, akiknek ilyen eszközökre van szükségük, teljesíthető-e a nehéz munkakörülmények címén nyújtott díjazásemelés útján.
- 23 E körülmények között a Curtea de Apel Cluj (kolozsvári ítélőtábla, Románia) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Úgy kell-e értelmezni [a 90/270 irányelv] 9. cikkében szereplő »különleges korrekciós eszköz« kifejezést, hogy az nem foglalja magában a szemüveget?
- 2) Úgy kell-e érteni [a 90/270 irányelv] 9. cikkében szereplő »különleges korrekciós eszköz« kifejezést, hogy az egyedül a kizárólagosan munkahelyen/a munkaköri feladatok teljesítése során használt eszközt foglalja magában?
- 3) A különleges korrekciós eszközzel való ellátásnak [a 90/270 irányelv] 9. cikkében előírt kötelezettsége kizárólag az eszköznek a munkáltató általi beszerzésére vonatkozik-e, vagy az kiterjesztően értelmezhető, vagyis magában foglalja azt az esetet is, ha a munkáltató viseli a munkavállaló részéről az eszköz beszerzésével kapcsolatban felmerülő szükségszerű kiadásokat?
- 4) Összeegyeztethető-e [a 90/270 irányelv] 9. cikkével az, ha a munkáltató e kiadásokat a »nehéz munkakörülményekre tekintettel történő emelés« jogcímén állandó jelleggel fizetett díjazás általános emelése formájában fedezi?»

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az elfogadhatóságról

- 24 A főfelügyelet vitatja a második, a harmadik és a negyedik kérdés elfogadhatóságát, azzal az indokkal, hogy az uniós jog helyes alkalmazása olyan nyilvánvaló, hogy az nem enged teret semmilyen észszerű kétségnek.
- 25 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy amint az a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából következik, kizárólag az alapeljárásban eljáró és a meghozandó bírósági döntésért felelős nemzeti bíróság jogosult mérlegelni – az ügy sajátosságaira figyelemmel – egyrészt az előzetes döntéshozatal szükségességét annak érdekében, hogy döntését meghozhassa, másrészt azt, hogy a Bíróság számára feltett kérdések relevánsak-e. Következésképpen, amennyiben a feltett kérdések valamely uniós jogi rendelkezés értelmezésére vagy érvényességére vonatkoznak, a Bíróság – főszabály szerint – köteles határozatot hozni. Ebből következik, hogy a nemzeti bíróságok által előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem Bíróság általi elutasítása csak abban az esetben lehetséges,

ha nyilvánvaló, hogy a kért értelmezés nem függ össze az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával, illetve ha a szóban forgó probléma hipotetikus jellegű, vagy a Bíróság nem rendelkezik azon ténybeli és jogi elemek ismeretével, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az említett kérdésekre hasznos választ adjon (2022. február 24-i Viva Telecom Bulgaria ítélet, C-257/20, EU:C:2022:125, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 26 A jelen ügyben hangsúlyozni kell a 90/270 irányelv második, harmadik és negyedik kérdés tárgyát képező rendelkezéseinek egyértelműségére alapított állítást illetően, hogy egyáltalán nem tilos a nemzeti bíróság számára, hogy előzetes döntéshozatal céljából olyan kérdéseket terjesszen a Bíróság elé, amelyek megválaszolása az alapeljárásban részt vevő egyik fél véleménye szerint nem enged teret semmilyen észszerű kétségnek. Így, még azt feltételezve is, hogy ez a helyzet áll fenn, az ilyen kérdéseket tartalmazó előzetes döntéshozatal iránti kérelem nem válik elfogadhatatlanná (2022. február 24-i Viva Telecom Bulgaria ítélet, C-257/20, EU:C:2022:125, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 27 Következésképpen a második, a harmadik és a negyedik kérdés elfogadható.

Az első és a második kérdéstről

- 28 Első és második kérdésével, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 90/270 irányelv 9. cikkének (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az e rendelkezés értelmében vett „különleges korrekciós eszköz” magában foglalja a szemüveget, továbbá hogy egyébiránt az ilyen eszköz a kizárólag a szakmai tevékenység keretében használt eszközökre korlátozódik-e.
- 29 A 90/270 irányelv 9. cikkének (3) bekezdése értelmében a munkavállalókat a végzett munkának megfelelő különleges korrekciós eszközökkel kell ellátni, amennyiben az ezen irányelv 9. cikkének (1) bekezdésében említett megfelelő szem- és látásvizsgálat eredményei vagy az ugyanezen irányelv 9. cikkének (2) bekezdésében említett szemészeti vizsgálat szükségessé teszik és ha a szokásos korrekciós eszközök nem alkalmazhatók.
- 30 Meg kell állapítani, hogy a 90/270 irányelv nem határozza meg a 9. cikkének (3) bekezdésében szereplő „különleges korrekciós eszközök” fogalmát.
- 31 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit, hanem szövegkörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az részét képezi (2022. február 24-i Airhelp (Az átfoglalt járat kérése) ítélet, C-451/20, EU:C:2022:123, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 32 Először is hangsúlyozni kell, hogy a 90/270 irányelvet, amint az a címéből kitűnik, a 89/391 irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében vett ötödik egyedi irányelvként fogadták el, míg magát a 89/391 irányelvet az EGK-Szerződés 118a. cikke (jelenleg, módosítást követően, EUMSZ 153. cikk) alapján fogadták el, amelynek célja a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítása.
- 33 Másodszer a 90/270 irányelv címéből és 1. cikkéből kitűnik, hogy ezen irányelv célja a képernyő előtt végzett munka biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeinek rögzítése. Egyébiránt a negyedik preambulumbekkezdésével összhangban a munkavállalók egészsége

védelmének és biztonságának biztosításához elengedhetetlen azoknak a minimumkövetelményeknek a betartása, amelyek célja a képernyős munkaállomásokon a biztonság magasabb szintjének biztosítása.

- 34 Harmadszor és utolsósorban meg kell állapítani, hogy a 90/270 irányelv 9. cikke konkretizálja az irányelv célját a munkavállalók szem- és látásvédelmének követelménye, és különösen a munkavállalók ahhoz való joga tekintetében, hogy a végzett munkának megfelelő különleges korrekciós eszközökkel lássák el őket, ha az e 9. cikk (1) bekezdésében említett vizsgálat vagy az említett 9. cikk (2) bekezdése szerinti vizsgálat eredménye szükségessé teszi ezeket az eszközöket.
- 35 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a 90/270 irányelv 9. cikkének (3) bekezdése különbséget tesz egyrészt a „szokásos korrekciós eszközök”, másrészt a „végzett munkának [vagyis a képernyő előtt végzett munkának] megfelelő különleges korrekciós eszközök” között.
- 36 Először is a 90/270 irányelv 9. cikkének (3) bekezdése értelmében vett „korrekciós eszközök” fogalmát illetően meg kell állapítani, hogy ez a kifejezés váltotta fel a „szemüveg” kifejezést, amely a képernyő előtt végzett munka biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeiről szóló tanácsi irányelvre irányuló javaslat (nem hivatalos fordítás) (HL 1988. C 113., 7. o.) 9. cikkének második bekezdésében szerepel. A 90/270 irányelv előkészítő munkálataiból tehát az következik, hogy az ezen irányelv 9. cikkének (3) bekezdése értelmében vett „korrekciós eszközöket” tágan kell értelmezni abban az értelemben, hogy azok nemcsak a szemüvegekre, hanem más olyan típusú eszközökre is vonatkoznak, amelyek alkalmasak a látászavarok korrekciójára vagy megelőzésére.
- 37 Másodszor, ami az említett irányelv 9. cikkének (3) bekezdése értelmében vett „szokásos korrekciós eszközök” fogalmát illeti, amely olyan eszközökre utal, amelyek nem teszik lehetővé az e 9. cikk (1) és (2) bekezdésében említett vizsgálatok által megállapított látászavarok korrekcióját, meg kell állapítani, hogy ezek az eszközök – amint arra lényegében a főtanácsnok az indítványának 30. pontjában rámutatott – a munkahelyen kívül viselt olyan eszközökre vonatkoznak, amelyek tehát nem feltétlenül függenek össze a munkakörülményekkel. Az ilyen eszközök tehát nem a munkával összefüggő látászavarok korrekciójára szolgálnak, és előfordulhat, hogy semmilyen konkrét kapcsolatot nem mutatnak a képernyő előtt végzett munkával.
- 38 Harmadszor, a 90/270 irányelv 9. cikkének (3) bekezdése értelmében vett, „a végzett munkának megfelelő különleges korrekciós eszközök” fogalmát illetően emlékeztetni kell egyrészt arra, hogy a munkavállalókat ilyen különleges korrekciós eszközökkel kell ellátni, ha a szokásos korrekciós eszközök nem használhatók az e cikk (1) és (2) bekezdésében előírt vizsgálatok nyomán megállapított látászavarok korrekciójára. Következésképpen a különleges korrekciós eszközöknek szükségszerűen olyan látászavarok korrekciójára vagy megelőzésére kell szolgálniuk, amelyek korrekciójára vagy megelőzésére a szokásos korrekciós eszközök nem alkalmasak.
- 39 Másrészt a korrekciós eszköz különleges jellege azt feltételezi, hogy az kapcsolatot mutat a képernyő előtt végzett munkával, mivel a kifejezetten az ilyen munkával összefüggő és az ezen irányelv 9. cikkének (1) és (2) bekezdésében előírt vizsgálatok nyomán megállapított látászavarok korrekciójára vagy megelőzésére szolgál.
- 40 E tekintetben a 2002. október 24-i Bizottság kontra Olaszország ítéletből (C-455/00, EU:C:2002:612, 28. pont) kétségtelenül az következik, hogy a 90/270 irányelv 9. cikkének (3) bekezdésében szereplő „különleges korrekciós eszközök” valamely „fennálló károsodás” korrekciójára vonatkoznak.

- 41 Amint azt ugyanakkor a főtanácsnok az indítványának 37. pontjában lényegében megjegyzi, az előző pontban hivatkozott ítéletből nem vonható le olyan következtetés – amint azt az alapeljárás felperese és a Bizottság a Bíróság által feltett írásbeli kérdésre válaszul előadta –, amely szerint az említett „károsodást” a képernyő előtt végzett munkának kellett okoznia. Bár a 90/270 irányelv 9. cikkének (1) és (2) bekezdésében említett vizsgálatoknak látászavart kell megállapítaniuk annak érdekében, hogy e cikk (3) bekezdésével összhangban különleges korrekciós eszközzel történő ellátásra való jogosultság keletkezzen, nem feltétlenül a képernyő előtt végzett munkának kell e látászavarokat okoznia.
- 42 Többek között a 90/270 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének első franciabekezdéséből ugyanis kitűnik, hogy az e bekezdés szerinti vizsgálatra a képernyő előtt végzett munka megkezdése előtt is sor kerülhet, ami azt jelenti, hogy az olyan látászavarokat, amelyek eredményeként a munkavállaló ezen irányelv 9. cikkének (3) bekezdése értelmében különleges korrekciós eszközökre jogosult, nem feltétlenül a képernyő előtt végzett munkának kell okoznia.
- 43 E megfontolásokra tekintettel meg kell állapítani, hogy – amint azt lényegében a főtanácsnok is hangsúlyozza az indítványának 39. pontjában – a 90/270 irányelv 9. cikke nem értelmezhető úgy, hogy az okozati összefüggést követel meg a képernyő előtt végzett munka és az esetleges látászavarok felmerülése között, mivel ezen irányelv 9. cikkének (3) bekezdése alapján az említett irányelv 9. cikke (1) bekezdésének mindhárom franciabekezdése külön-külön is különleges korrekciós eszközökkel való ellátáshoz vezethet.
- 44 Az utóbbi rendelkezés értelmében vett különleges korrekciós eszközök tehát a képernyő előtt végzett munkával összefüggő látászavarok korrekciójára vagy megelőzésére irányulnak.
- 45 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az alapügy felperese a főfelügyeleten belül képernyő előtt látta el a feladatait. Mivel állítása szerint az említett feladatok ellátása során „nem folyamatos, látható” fénynek, a természetes fény hiányának és neuropszichológiai túlterheltségnek volt kitéve, a látásélességének jelentős csökkenését szenvedte el, aminek nyomán a szakorvos a szemüveg lecserélését és konkrétan korrekciós lencsét írt fel.
- 46 Márpedig, noha nem az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában eljáró Bíróság, hanem a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak eldöntése, hogy azon szemüveget, amelynek a megtérítését a felperes kéri, a 90/270 irányelv 9. cikkének (3) bekezdése értelmében vett „különleges korrekciós eszköznek” kell-e minősíteni, meg kell állapítani egyrészt azt, hogy az alapeljárás felperese a látásának jelentős romlása miatt szakorvos által végzett szemészeti vizsgálaton esett át, amely a jelek szerint a 90/270 irányelv 9. cikkének (1) és (2) bekezdésében említett vizsgálatoknak felel meg.
- 47 Másrészt az, hogy e szakorvos az alapeljárás felperesének a szemüveg lecserélését és konkrétan korrekciós lencsét javasolt a látása jelentős romlásának korrekciója érdekében, a jelek szerint szintén arra utalnak, hogy a korábbi korrekciós lencsái már nem voltak használhatók a feladatai képernyő előtti ellátásához, többek között az érintettnél megállapított, a látásélességgel kapcsolatos zavarok miatt. Mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a szóban forgó szemüveg ténylegesen a munkájával kapcsolatos, nem pedig olyan általános látászavarok korrekciójára szolgál-e, amelyek nem feltétlenül függenek össze a munkakörülményekkel.

- 48 Egyébiránt az, hogy a 90/270 irányelv 9. cikkének (3) bekezdése értelmében vett „különleges korrekciós eszközöknek” e rendelkezés értelmében „a végzett munkának megfelelőnek” kell lenniük, nem jelentheti azt, hogy azokat kizárólag a munkahelyen vagy a munkaköri feladatok teljesítése során kell használni, mivel az említett rendelkezés nem ír elő semmilyen korlátozást az említett eszközök használatát illetően.
- 49 A fenti megfontolások összességére tekintettel az első és a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 90/270 irányelv 9. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben foglalt „különleges korrekciós eszközök” magukban foglalják a kifejezetten a képernyő előtt végzett munkával összefüggő látászavarok korrekciójára és megelőzésére szolgáló szemüveget. Egyébiránt e „különleges korrekciós eszközök” nem korlátozódnak a kizárólag a szakmai tevékenység keretében használt eszközökre.

A harmadik és a negyedik kérdésről

- 50 Harmadik és negyedik kérdésével, amelyeket szintén együtt kell vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 90/270 irányelv 9. cikkének (3) és (4) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az érintett munkavállalóknak az e rendelkezésben foglalt különleges korrekciós eszközzel való ellátására irányuló, a munkáltatót terhelő kötelezettség a munkavállalónak az eszközzel való közvetlen ellátásával, a munkavállalónál felmerült szükséges kiadások megtérítésével vagy a munkavállaló díjazásának általános emelésével is teljesíthető.
- 51 Amint az a jelen ítélet 29. pontjából kitűnik, a munkavállalókat a 90/270 irányelv 9. cikkének (3) bekezdésével összhangban a végzett munkának megfelelő különleges korrekciós eszközökkel kell ellátni, amennyiben az első és második bekezdésben említett vizsgálat eredményei szükségessé teszik és ha a szokásos korrekciós eszközök nem alkalmazhatók.
- 52 Meg kell tehát állapítani, hogy bár az említett rendelkezés annak biztosítására irányuló kötelezettséget ír elő a munkáltató számára, hogy az érintett munkavállalókat adott esetben különleges korrekciós eszközökkel lássa el, a 90/270 irányelv 9. cikkének szövegéből nem tűnik ki, hogy a munkáltatónak milyen módon kell eleget tennie az említett kötelezettségnek.
- 53 Rá kell ugyanakkor mutatni egyrészt arra, hogy a 90/270 irányelv – a jelen ítélet 33. pontjában felidézett 1. cikkének (1) bekezdésével összhangban – csupán minimumkövetelményeket határoz meg.
- 54 Másrészt a különleges korrekciós eszköz beszerzési költségének munkáltató általi megtérítése összhangban van a 90/270 irányelv célkitűzésével, mivel az a munkavállaló biztonságának és egészségének magasabb szintű védelmét biztosítja.
- 55 Egyébiránt a 90/270 irányelv 9. cikkének (3) bekezdésében szereplő „kell ellátni” kifejezéssel – e kifejezést az említett cikk (4) bekezdésének fényében értelmezve, amely utóbbi úgy rendelkezik, hogy „[az e 9. cikk] alapján megtett intézkedések nem terhelhetik a munkavállalókat járulékos költségekkel” – nem ellentétes a nemzeti jog olyan előírása, amely szerint a munkavállaló – ahelyett, hogy közvetlenül a munkáltatójától jutna hozzá a különleges korrekciós eszközhöz – választhat úgy, hogy megelőlegezi a költséget, és ezt követően részesül annak megtérítésében.

- 56 Ebből következik, hogy a 90/270 irányelv 9. cikke (3) és (4) bekezdésének célkitűzése, amennyiben az annak biztosítására irányul, hogy a munkavállalók szükség esetén pénzügyi tehertől mentesen juthassanak különleges korrekciós eszközökhöz, akár közvetlenül, a munkavállaló ilyen eszközzel történő, munkáltató általi ellátásával, akár közvetetten, ezen eszköz költségének munkáltató általi megtérítése révén elérhető.
- 57 E megfontolásokra tekintettel azt is meg kell állapítani, hogy a 90/270 irányelv 9. cikkének (3) bekezdésével főszabály szerint nem ellentétes a nemzeti jog olyan előírása, amely szerint az érintett munkavállalók különleges korrekciós eszközökkel való, munkáltató általi ellátása, amit az említett rendelkezés megkövetel, a díjazás olyan emelése útján történik, amely lehetővé teszi a munkavállaló számára, hogy saját maga szerezzé be az ilyen eszközt.
- 58 Hangsúlyozni kell azonban, hogy az ilyen emelésnek szükségképpen ki kell terjednie az érintett munkavállaló által a 90/270 irányelv 9. cikkének (3) bekezdése alapján kifejezetten a különleges korrekciós eszköz beszerzése érdekében megelőlegezett kiadásokra.
- 59 Következésképpen – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálat függvényében – a nehéz munkakörülményekre tekintettel történő emelés jogcímén állandó jelleggel fizetett díjazás általános emelése nem tűnik úgy, hogy megfelel a munkáltatóval szemben az említett 9. cikk (3) bekezdésében előírt kötelezettségeknek, mivel a jelek szerint nem az érintett munkavállaló által az ilyen beszerzés érdekében megelőlegezett kiadások fedezésére szolgál.
- 60 A fenti megfontolások összességére tekintettel a harmadik és a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 90/270 irányelv 9. cikkének (3) és (4) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az érintett munkavállalóknak az e rendelkezésben foglalt különleges korrekciós eszközzel való ellátására irányuló, a munkáltatót terhelő kötelezettség a munkavállalónak az eszközzel való közvetlen ellátásával vagy a munkavállalónál felmerült szükséges kiadások megtérítésével is teljesíthető, a munkavállaló díjazásának általános emelésével azonban nem.

A költségekről

- 61 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A képernyő előtt végzett munka biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeiről szóló, 1990. május 29-i 90/270/EGK tanácsi irányelv (ötödik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének értelmében) 9. cikkének (3) bekezdését**

a következőképpen kell értelmezni:

az e rendelkezésben foglalt „különleges korrekciós eszközök” magukban foglalják a kifejezetten a képernyő előtt végzett munkával összefüggő látászavarok korrekciójára és megelőzésére szolgáló szemüveget. Egyébiránt e „különleges korrekciós eszközök” nem korlátozódnak a kizárólag a szakmai tevékenység keretében használt eszközökre.

2) A 90/270 irányelv 9. cikkének (3) és (4) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

az érintett munkavállalóknak az e rendelkezésben foglalt különleges korrekciós eszközzel való ellátására irányuló, a munkáltatót terhelő kötelezettség a munkavállalónak az eszközzel való közvetlen ellátásával vagy a munkavállalónál felmerült szükséges kiadások megtérítésével is teljesíthető, a munkavállaló díjazásának általános emelésével azonban nem.

Aláírások